

IPAR AMERIKETAN EUSKALDUNAK

"Lauaxeta" Ikastola inguruan baserri edo auzo baten bizi dan, andra zintzo bat, izenezko Mari Tere. Aurten-go udean. Ipar Amerikara joan-etorria egin dau bere nebeari ikustaldi bat egitera.

Bere etxera eldu nintzan alkar-izketa eukiteko.

—Zu, Mari Tere, Ameriketara joan zareala jakin dot. Zer dala-ta? Zelan egin dozu joan-etorri luze au?

—Bai, jauna. Wagon-List Agencia'k antolatu, eban egazkiñean 80 bidazti joan gintzazan. "Deia" Izparringiak iragarri euskuzan eguna, tokia, ordua ta orretako bear diran zerzelada guztiak.

—Zure aizteak lagunduta joan ziñala esan deuste. Eta ara zeuen nebeagana eldu ta gero zenbat aldi, zenbat egun igaro zenduen an.

—Amabost egun egon giñean gure nebeak daukon etxean, Rantxo, Etxalde, Bassetxe eder baten, Ydaho errian, Boisse lurraldean.

—Ni abade praillea naz, ta jakin gura neuke an ara joaten diran Euskaldunak, Bizkaitarrak jai, igande domeketan Mezea entzuten dabe? Ez dabe fedea sinismena galdu?

—Ez, ez sinismena gordeten dakie. Nire nebearen etxeokak, euskotarrak ta an bizi diran katolikuak, geienak Mexikotarrak nezea entzun genduan ni an egon nintzan domeka bietan, alboan ikusten dan argaskian agiri dan lez. Abade jauparia Mexikotarra zan.

—Eta zure nebea zelan bizi da? Aberats, ondasundun izango da, ez?

—Aberats ez, ondiño beintzat. Egia esateko, ango lurraldetan lan egitego gogo asko izan ezkeru, ondo ateraten dabe bizi-bidea. Ori bai, izerdi, ekiñaldi ta nekaldiz ibilli ta gero, ondasunak be batuko dira naiko aberats egiteraiño. Zuk badakizu zure denboretan zenbat bizkaitar aberats «indianu» deitzen yakoen ikusten ziran arro-arro euren erloju ta kate urrezkoak bular edo papar aurrean erakutsiz ta espan gaiñekoa bizar luze ta biurkaz apaindurik.

—Parkatu, Mari Tere, baiña itaundu gura neuskizu zure nebea nogaz bizi dan ta eskondua ala eskonbakoa dan.

—Emengo neskatilla, nire lagun bategaz eskonduta joan zan ara dirua egiten. Eta jakiña beronegaz bizi da ta alaba bi daukiez. Noizipen, Euskal Errira etorten

dira. Danok bizi dira pozik, gogor ta gogoz bear egiten ia irabazten dabezen dollar batzuk geiago.

—Euskaldunek Mezea entzuteko lez, batuten dira jaiak ta kirolak egiteko?

—Bai orixe, pozik ta alai. Emoten deutzudan argazkian, mutillak euren txapel gorri, gerriko orlegi eta praka ta jake zuriz jantzita, eta neskatil lirañak gona gorri zabalez apaindurik, talde pozgarri, poz-giroan gertuta dagoz biribilketa egin ta auresku dantzateko txistu tan danbolin edo bearbada auspo soiñuz emen ikusten dogun (lez).

—Egun oneitan deia gure izparringiak Biakaia bere orrialdi "Egurtxiki"z diardu Onek Gernika'ri buruz elebarri bat idatzi gura ei-dau. Zu an egon ziñanean Mari Tere, ez dozu entzun orrelango barririk?

—Ez. Baiña bai andik ona datozela bat baiño geiago, geu ezagutu ta gure oitura eta tankera ikusi ta jakiteko.

—Egia esan daigun, badakie futbol ta txiringutza kirol bi onein arrobi-kantera on ta ugaritsua aurkitzen dana. Alan be, kirol orreik ez dira Euzkadi'n sortuak. Orratiño, ba-da erriarteko kirol ikusgarri bat Euskaldun Bizkaitarrak sorturikoa ta mundu zabalean zear poz-atsegiñez erabilten dana. Badakizu zeñi? Kirol-dantza izena deukona Baita zesta-punta, jai-alai be. Uri andi askotan, London, Alexandria, New-York, Buenos'en... ezautua.

Markiña Bizkai'ko erritxuan, eskolak dagoz kirol eder ta erriarteko au irakasteko. Sarriaskotan datoz Ypar Amaeriketatik emengo mutillak alogerean artu ta ara eroateko. Miami'n zesta-puntadun Bizkaitar asko dira. Olango onen ogibidean dirutxua eginta ren Jaunerrira Bizkai maitera datozenak ain aberats ta arro ez bada, lengo "indianuek" beste, bai onein antzera pozatsegiñez.

LETONA'K